

Vadehavet
Line Vinkel Nielsen
Gjøddinggård, Førstballevej 2
7183 Randbøl

Kystdirektoratet
J.nr. 24/04689-5
Ref. Ane Skak
29-07-2024

Dispensation til etablering af to brønde inden for strandbeskyttelseslinjen

Ansøgning

I har den 21. maj 2024 søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til etablering af tre brønde, samt nedgrubning/underføring af vandrør, inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommene matr.nr. 67, Sdr. Farup By, V. Vedsted, matr.nr. 76, Ø. Vedsted By, Ribe, matr.nr. 123a, V. Vedsted By, V. Vedsted, matr.nr. 123b, V. Vedsted By, V. Vedsted, matr.nr. 191b, Nr. Farup By, Farup, og matr.nr. 7000n, V. Vedsted By, V. Vedsted, 6760 Ribe, Esbjerg Kommune.

Kystdirektoratet bemærker, at der er ansøgt om dispensation til tre brønde, men at den ene nordligst beliggende brønd ligger uden for strandbeskyttelseslinjen. Denne brønd kræver ikke dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, og medtages derfor ikke i afgørelsen.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. I skal selv undersøge, om jeres projekt kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

I kan læse mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

Vilkår for dispensationen

Dispensationen er meddelt på følgende vilkår:

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

- Arbejdet skal foregå uden for yngletiden for brushane, fjordterne, havterne, klyde, plettet rørvagtel, rørdrum og rørhøg.

Det betyder, at der ikke må etableres brønde i perioden marts-juli.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

I må ikke udnytte dispensationen før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. I vil få direkte besked fra Kystdirektoratet med oplysninger om, hvordan I skal forholde jer, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

I kan se en klagevejledning i bilag 2.

Redegørelse for sagen

Naturstyrelsen Vadehavet har ansøgt om dispensation til etablering af to brønde, samt nedgrubning/underføring af vandrør, på matriklerne 191b, Nr. Farup By, Farup; 76, Ø. Vedsted By, Ribe; 67, Sdr. Farup By, V. Vedsted, samt 123b og 123a, V. Vedsted By, V. Vedsted. Alle matriklerne bliver afgræsset af får.

De to brønde bliver etableret på hhv. matr. 67 og 123a.

Et billede af området og de 5 ansøgte matrikler kan ses på figur 1.

Et kort over, hvor brønde etableres og rør nedgrubes/underføres kan ses på figur 2.

Et billede af, hvordan brøndene kommer til at se ud, kan ses på figur 3.

Ansøger har oplyst følgende;

"Naturstyrelsen ønsker at fortsætte pleje af strandeng med afgræsning af får. Hidtil har der været en enkelt vandpost, i den ene ende af folden, som er ca. 4 km. Det har betydet en skæv fordeling af græsning, da dyrene søger vandet. For at få en mere jævn afgræsning, ønskes der derfor at etablere flere vandposte på strækningen.

Der ønskes etablering af 3 nye brønde, som kobles sammen ved nedgrubning af rør i ca. 60-70 cm dybde. Nedgrubningen forgår med en traktor, der på en gang, skærer en plovfu[r]e, nedlægger vandrør samt skubber jorden tilbage igen. Det er derfor kun de nye brønde, der efterfølgende er synlige. brøndene er ca. 20 cm høje og etableres med et rør Ø60."

Ansøger har i en telefonsamtale oplyst, at der findes et dige langs østsiden af de ansøgte matrikler. Ansøger har oplyst, at man har valgt at placere de tre brønde i den vestlige side af matriklerne for ikke at påvirke digernes sikkerhed.

Fig. 1. Det gult prikkede område, og den gule streg, markerer det strandbeskyttede areal. Det lilla område markerer de matrikler, ansøgningen vedrører.

Fig. 2. Tilsendt fra ansøger. På kortet er de eksisterende brønde markeret med blå prikker. De ansøgte brønde er markeret med røde prikker. Den ansøgte nedgrubning er markeret med en rød stippet linje. Den ansøgte underføring er markeret med en gul stippet linje.

Fig. 3. Tilsendt fra ansøger. På billedet ses et eksempel på, hvordan de ansøgte brønde vil komme til at se ud.

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Det ansøgte ligger i Natura 2000-område nr. 89 Vadehavet. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 78 og fuglebeskyttelsesområde nr. 57. I fuglebeskyttelsesområdet indgår Ramsarområde nr. 27.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Kystdirektoratet bemærker, at der er kortlagt habitatnaturtypen strandeng (1330) i høj tilstand på matr. 67 og 123b, samt i god tilstand på matr. 123a.

Kystdirektoratet bemærker, at der er kortlagt habitatnaturtyperne enårig strandengsvegetation (1310) og vadegræssamfund (1320) på en lille del af matr. 123b. Begge naturtyper er i ringe tilstand, og ligger langs hele vestsiden af matr. nr. 123b og 67.

Kystdirektoratet bemærker, at der umiddelbart vest for matr. 123a, er registreret habitatnaturtypen enårig strandengsvegetation (1310) i ringe tilstand.

Kystdirektoratet bemærker, at det i Natura 2000-planen for området fremgår, at forekomsterne af bl.a. enårig strandengsvegetation (1310), vadegræssamfund (1320) og strandeng (1330) skal sikres, da de i området udgør en stor andel af arealet med naturtyperne på biogeografisk niveau.

Kystdirektoratet bemærker, at en af de generelle retningslinjer for Natura 2000-området er; *”Der arbejdes for at sikre de lysåbne terrestriske naturtyper en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje også til gavn for tilknyttede fugle og arter.”*

Kystdirektoratet bemærker, at det også fremgår i Natura-2000 planen for området, at fuglebeskyttelsesområdernes kombination af strandsøer og laguner (1150), ferske søer og strandenge (1330) sikres som levesteder for ynglefuglene fjordterne, hvidbrystet præstekrave, sorthovedet måge, dværgterne, havterne, klyde, sortterne, almindelig ryle, rødtrum, skestork, rørhøg, hedehøg, plettet rørvagtel, brushane, mosehornugle, stor kobbersneppe og blåhals, samt splitterne og sandterne, der kun forekommer i få beskyttelsesområder i Danmark. Området udgør en stor andel af levestederne for splitterne og klyde på nationalt plan. Der sikres desuden levesteder for trækfuglene lysbuget knortegås, mørkbuget knortegås, kortnæbbet gås, hjejle og pomeransfugl, samt vandrefalk, der kun forekommer i få beskyttelsesområder i Danmark.

Kystdirektoratet bemærker, at der er registreret levesteder for flere fuglearter i en afstand fra 200 m til 10 km fra det ansøgte. Der er tale om følgende arter; brushane, fjordterne, havterne, klyde, plettet rørvagtel, rødtrum og rørhøg.

De nærmeste registrerede levesteder følger her:

Der er registreret levested for brushane, klyde, rødtrum og rørhøg, ca. 600 m nord for den ansøgte nedgrubning på matr. 191b. Der er ligeledes registreret levested for plettet rørvagtel, rødtrum og rørhøg, ca. 1,5 km øst for samme nedgrubning.

Der er registreret levested for fjordterne, klyde, rødtrum og rørhøg, ca. 200 m øst for den ansøgte nedgrubning på matr. 67, og ca. 300 m sydøst for den ansøgte brønd på samme matrikel.

Der er registreret levested for fjordterne, havterne og klyde, ca. 200 m vest for den ansøgte brønd på matr. 123a.

Kystdirektoratet bemærker yderligere, at der er foretaget flere registreringer af bæklampret ca. 3,6-6,4 km øst for det ansøgte område i det fredede vandløb Ribe Å.

Desuden er der registreret odder ca. 6 km mod nord i Kongeå og ca. 6,4 km mod øst i Tved Å.

På strandengene i fuglebeskyttelsesområdet forekommer der flokke af rastende trækfugle (gæs, ænder og vadefugle) i skiftende antal i løbet af året.

Kystdirektoratet vurderer, at alle trækfuglearter på udpegningsgrundlaget potentielt udnytter strandengsarealer, der støder op til det ansøgte, som raste- og fourageringsareal. På baggrund af anlægsfasens korte varighed og fuglenes mulighed for at flytte til udstrakte strandengsområder både nord og syd for det ansøgte i anlægsperioden, vurderer Kystdirektoratet at trækfuglene på udpegningsgrundlaget ikke påvirkes væsentligt af det ansøgte.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt negativt. Ved vurderingen er der særligt lagt vægt på, at det ansøgte skal være med til at fremme en mere ensartet afgræsning af strandengen. Kystdirektoratet vurderer, at dette er i overensstemmelse med målsætningen for Natura 2000-området, hvor det fremgår, at forekomsten af strandeng skal sikres.

Kystdirektoratet bemærker, at nedgrubning af rør og etablering af brønde vil komme til at foregå relativt tæt på levesteder for nogle af de fuglearter der er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Formålet med Natura 2000-området er at beskytte disse arter.

Kystdirektoratet vil derfor sætte det som et vilkår for dispensationen, at etableringen af brønde kommer til at foregå uden for fuglenes yngletid.

Kystdirektoratet vurderer, at man med den valgte metode til nedgrubning af vandrørene, har taget mest muligt hensyn til de kortlagte habitatnaturtyper. Der er i vurderingen lagt vægt på, at der kun vil blive benyttet et enkelt køretøj til nedgrubningen. Der er yderligere lagt vægt på, at "hullet" bliver lukket igen med det samme.

Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskædigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Bilag IV-arter

På baggrund af et generelt kendskab til bilag IV-arters forekomst i Danmark og deres valg af levested samt gennemgang af offentlige databaser, vurderer Kystdirektoratet, at lokaliteten er et potentielt levested for bilag IV-arter.

Der er på arter.dk registreret følgende bilag IV-arter inden for et 10 x 10 km kvadrat; odder, grøn mosaikguldsmed, europæisk stør, almindelig delfin, strandtudse, pipistrellagermus, brunflagermus, og marsvin.

Kystdirektoratet bemærker, at europæisk stør, almindelig delfin, og marsvin alle lever i vand. Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund ikke, at de nævnte arter vil blive påvirket negativt af det ansøgte. Der er i vurderingen lagt vægt på, at det ansøgte foregår på land, og ikke berører vandet.

Kystdirektoratet vurderer ikke, at det ansøgte vil påvirke de oddere der måtte være i området. Der er i vurderingen lagt vægt på, at anlægsarbejdet vil foregå i dagtimerne, mens odderen primært er aktiv i skumrings- og nattetimerne. Der er yderligere lagt vægt på, at det ansøgte ikke kommer i berøring med nogen vandløb.

Kystdirektoratet vurderer ikke, at det ansøgte vil påvirke de flagermus der måtte være i området. Der er i vurderingen lagt vægt på, at der hverken fjernes bygninger eller gamle træer i forbindelse med det ansøgte.

Kystdirektoratet bemærker, at grøn mosaikguldsmed er tilknyttet ferskvandssøer, vandløb og grøfter. Kystdirektoratet vurderer ikke, at det ansøgte vil påvirke grøn mosaikguldsmed i området. Der er i vurderingen lagt vægt på, at det ansøgte ikke berører ferskvandssøer, vandløb eller grøfter.

Kystdirektoratet vurderer ikke, at det ansøgte vil påvirke potentielle levesteder af strandtudse i området. Der er i vurderingen lagt vægt på, at der er sat vilkår, der sikrer at anlægsarbejdet vil foregå uden for strandtudsens yngletid. Anlægsarbejdet berører desuden ikke potentielle ynglevandhuller, og der sker ingen varige ændringer af potentielle rasteområder på strandengene og tilstødende græsarealer.

Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Kystdirektoratet bemærker, at der er ansøgt om dispensation til etablering af to brønde med synlige dæksler, samt nedgrubning/underføring af vandrør.

Som udgangspunkt kræver midlertidige terrænændringer i strandbeskyttelseslinjen, som fx nedgravning af rør og ledninger ikke dispensation, hvis terrænet straks reetableres. På arealer med enten § 3-beskyttede naturtyper eller kortlagte habitatnaturtyper, som f.eks. strandenge, overdrev og lign. kan sådanne indgreb imidlertid være så store, at arealet ikke umiddelbart kan reetableres, og derfor kræver sådanne anlægsarbejder en forudgående dispensation. Det er Kystdirektoratets vurdering at de i sagen omhandlede terrænændringer efter det oplyste er af så begrænset og midlertidigt omfang, at ændringerne ikke kræver dispensation. I vurderingen har Kystdirektoratet lagt vægt på at underføringen vedrører en kort strækning under befæstet areal, og at

nedgrubningen sker i én arbejdsgang hvor gravning, nedlægning af rør og jordpåfyldning sker lige efter hinanden.

For så vidt angår selve etableringen af de to nedgravede brønde, forudsætter denne dispensation. Kystdirektoratet meddeler herefter dispensation til etablering af de to nedgravede brønde med placering og dimensioner som oplyst i ansøgningen. Der lægges vægt på, at anlæggene vil have en meget begrænset synlig effekt på kystlandskabet, og at de er nødvendige for at sikre en mere ligelig afgræsning af området i forbindelse med Naturstyrelsens pleje af strandengene på de berørte arealer.

Kystdirektoratet har vurderet det ansøgte i forhold til international lovgivning om naturbeskyttelse og konkluderet, at der ikke er hensyn, der taler afgørende imod det ansøgte. Se afsnittet "Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse".

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til etablering af to brønde.

Med venlig hilsen

Ane Skak

anska@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgivning

Bilag 2: Klagevejledning

Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Esbjerg Kommune, raadhuset@esbjergkommune.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Esbjerg, esbjerg@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Sydvestjylland, sydvestjylland@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Esbjerg, esbjerg@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, dbf.oestjylland@gmail.com
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk
- Nationalpark Vadehavet, Nationalpark Vadehavet, vadehavet@danmarksnationalparker.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens² § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15a og 15b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen³ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

² Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

³ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

**Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 89,
Vadehavet**

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 78		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Flodmunding (1130)
	Vadeflade (1140)	Lagune* (1150)
	Bugt (1160)	Rev (1170)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Vadegræssamfund (1320)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Hvid klit (2120)	Grå/grøn klit* (2130)
	Klithede* (2140)	Havtornklit (2160)
	Grårisklit (2170)	Skovklit (2180)
	Klitlavning (2190)	Visse-indlandsklit (2310)
	Græs-indlandsklit (2330)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430)
	Hængesæk (7140)	Tørvelavning (7150)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Stilkeke-krat (9190)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Grøn kølle guldsmed (1037)	Bæklampret (1096)
	Flodlampret (1099)	Havlampret (1095)
	Laks (1106)	Snæbel* (1113)
	Stavsild (1103)	Odder (1355)
	Gråsæl (1364)	Spættet sæl (1365)
	Marsvin (1351)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 57		
Fugle:	Pibesvane (T)	Sangsvane (T)
	Grågås (T)	Blisgås (T)
	Kortnæbbet gås (T)	Bramgås (T)
	Mørkbuget knortegås (T)	Lysbuget knortegås (T)
	Gravand (T)	Gråand (T)
	Spidsand (T)	Skeand (T)
	Pibeand (T)	Krikand (T)
	Edderfugl (T)	Sortand (T)
	Havørn (T)	Blå kærhøg (T)
	Vandrefalk (T)	Klyde (TY)
	Strandskade (T)	Hvidbrystet præstekrave (TY)
	Hjejle (T)	Strandhjejle (T)
	Islandsk ryle (T)	Sandløber (T)
	Almindelig ryle (T)	Rødben (T)
	Sortklire (T)	Hvidklire (T)
	Lille Kobbersnepe (T)	Stor regnspeve (T)
	Storpeve (T)	Dværgmåge (T)
	Dværgterne (Y)	Splitterne (TY)
	Sandterne (Y)	Fjordterne (Y)
	Havterne (Y)	Mosehornugle (Y)
	Blåhals (Y)	

(fra [Natura 2000-planen 2022-27](#))